

The Atoning Love of Jesus Christ

By Elder Neil L. Andersen
Of the Quorum of the Twelve Apostles

Jeesuksen Kristuksen sovittava rakkaus

Vanhin Neil L. Andersen
kahdentoista apostolin koorumista

October 2025 general conference

Healing and forgiveness are each found in their fulness in the atoning love of Jesus Christ.

I express my love for President Russell M. Nelson and my gratefulness for the remarkable influence he has had on each of us. And for all of us, I thank God for preserving and magnifying the noble life of President Dallin H. Oaks.

With each passing year, I feel greater love for our Savior, Jesus Christ, and for His merciful Atonement. His supreme sacrifice, securing victory over death and sin, is the most consequential contribution of all human history. Understanding His divine gift is for me an open-ended heavenly tutorial that will continue beyond the grave.

The powerful compassion of the Savior in forgiving sin and in healing the wounds caused by the sins of others is a most miraculous manifestation of the love of God.

My desire is to offer hope for those seeking forgiveness for very serious sins and to offer comfort to those seeking healing from the anguishing wounds caused by the serious sins of others.

Healing and forgiveness are each found in their fulness in the atoning love of Jesus Christ.

Faith in Jesus Christ

If you have committed serious sins and are in the process of repenting or have the desire to fully repent and feel the unspeakable joy of forgive-

Parantuminen ja anteeksianto löytyvät kumpikin täyteydessään Jeesuksen Kristuksen sovittavasta rakkaudesta.

Ilmaisen rakkauteni presidentti Russell M. Nelsonia kohtaan ja kiittollisuuteni siitä merkittävästä vaikutuksesta, joka hänellä oli meihin kaikkiin. Ja meidän kaikkien puolesta kiitän Jumalaa siitä, että Hän on varjellut presidentti Dallin H. Oaksin jaloa elämää ja tehnyt siitä suurenmoisen.

Vuosi vuodelta tunnen entistä suurempaa rakkautta Vapahtajaamme Jeesusta Kristusta ja Hänen armollista sovitustyötään kohtaan. Hänen äärimmäinen uhrinsa, joka varmisti voiton kuolemasta ja synnistä, on koko ihmiskunnan historian merkittävin tapahtuma. Hänen jumalallisen lahjansa ymmärtäminen on minulle rajaton taivaallinen opetusohjelma, joka jatkuu haudan tuolle puolen.

Vapahtajan voimallinen myötätunto syntien anteeksiantamisessa ja muiden ihmisten syntien aiheuttamien haavojen parantamisessa on mitä ihmeellisin osoitus Jumalan rakkaudesta.

Haluan tarjota toivoa niille, jotka etsivät anteeksiantoa hyvin vakavista synneistä, ja tarjota lohtua niille, jotka etsivät parantumista muiden ihmisten vakavien syntien aiheutettua tuskallisia haavoja.

Parantuminen ja anteeksianto löytyvät kumpikin täyteydessään Jeesuksen Kristuksen sovittavasta rakkaudesta.

Usko Jeesukseen Kristukseen

Jos olet syyllistynyt vakaviin synteihin ja olet tekemässä parannusta tai sinulla on halu tehdä täydellinen parannus ja tunnet anteeksiannon

ness, please know this miracle is awaiting you. The Savior continuously calls, "Come unto me."

Strengthening your faith in our Savior, Jesus Christ, will invigorate the yearning of your soul to know Him, believe in Him, and yield your heart to Him. Enos asked about his own forgiveness, "Lord, how is it done?" The Lord responded, "Because of thy faith in Christ, whom thou hast never before heard nor seen."

And Moroni added, "If ye shall deny yourselves of all ungodliness, and love God with all your might, mind and strength, then is his grace sufficient for you."

Turning from sin, turning toward God, and strengthening your faith in Jesus Christ are a beautiful beginning. Humbly submitting your will to God includes acknowledging serious sins to your bishop or branch president, but your full forgiveness comes from the Savior. Forgiveness is a divine gift offered through the grace of Jesus Christ.

Honesty

A desire to truly return to God is accompanied by the determination to be completely honest with your Heavenly Father, with yourself, with those who were harmed, and with your priesthood leader. Your Heavenly Father rejoices in your resolve to come unto Him with a broken heart and contrite spirit. Having a contrite spirit is humbly putting yourself in the hands of God; having a broken heart brings what the Apostle Paul described as "godly sorrow," a deep longing of the soul to return to Him whatever the cost.

Restoring What Is Broken

Your yearning leads you to want to repair what you have broken. Yet, realizing some things are not in your power to repair, you fervently pray that the Lord, through His grace, will help heal those who have been hurt in consequence of your actions.

The effects of serious sin on others are often painfully difficult to overcome. Are you following the example of the sons of Mosiah, who were "zealously striving to repair all the injuries which they had done"? Speak with those you respect about what you might not be seeing.

As I was preparing this talk, I received an

sanoin kuvaamatonta iloa, niin tiedä, että tämä ihme odottaa sinua. Vapahtaja kutsuu jatkuvasti: "Tulkaa minun luokseni."

Vahvistamalla uskoasi Vapahtajaamme Jeesukseen Kristukseen vahvistat sielusi kaipuuta tuntea Hänet, uskoa Häneen ja antaa sydämesi Hänelle. Enos kysyi omasta anteeksiannostaan: "Herra, kuinka se on tapahtunut?" Herra vastasi: "Uskosi tähden Kristukseen, jota et ole koskaan ennen kuullut etkä nähnyt."

Ja Moroni lisäsi: "Jos te kiellätte itseltänne kaiken jumalattomuuden ja rakastatte Jumalaa koko väkevyydestänne, mielestänne ja voimastanne, silloin hänen armonsa riittää teille."

Kääntyminen synnistä, kääntyminen kohti Jumalaa ja uskosi vahvistaminen Jeesukseen Kristukseen ovat kaunis alku. Tahtosi nöyrään alistamiseen Jumalalle sisältyy vakavien syntien tunnustaminen piispalle tai seurakunnanjohtajalle, mutta täydellinen anteeksianto tulee Vapahtajalta. Anteeksianto on jumalallinen lahja, joka tarjotaan Jeesuksen Kristuksen armosta.

Rehellisyys

Haluun todella palata Jumalan luo liittyy päättäväisyys olla täysin rehellinen taivaalliselle Isällesi, itsellesi, niille, joita on vahingoitettu, sekä pappeusjohtajallesi. Taivaallinen Isäsi riemuitsee päätöksestäsi tulla Hänen luokseensärkynein sydämin ja murtunein mielin. Murtunut mieli on sitä, että antaa nöyrästi itsensä Jumalan käsiin; särkynyt sydän tuo mukanaan sen, mitä apostoli Paavali kuvaili Jumalan mielen mukaiseksi murheeksi, sielun syväksi kaipaukseksi palata Hänen luokseen hinnalla millä hyvänsä.

Sen palauttaminen, mikä on rikottu

Kaipauksesi johtaa siihen, että haluat korjata sen, mitä olet rikkonut. Kun kuitenkin ymmärrät, että joidenkin asioiden korjaaminen ei ole sinun vallassasi, rukoilet hartaasti, että Herra armonsa kautta auttaa niiden parantamisessa, joita tekosi ovat loukanneet.

Vakavan synnin aiheuttamia vaikutuksia muille on usein tuskallisen vaikea voittaa. Noudatatko Moosian poikien esimerkkiä, kun he "[pyrkivät] innokkaasti hyvittämään kaiken sen vahingon, mitä he olivat tehneet"? Puhu arvostamiesi ihmisten kanssa siitä, mitä et ehkä itse huomaa.

Kun valmistelin tätä puhetta, sain odottamat-

unexpected email from someone in the process of repenting and desiring to return to the Church. His former wife was still suffering from the loss “of [their] eternal marriage, [difficulties with the children], the loss of financial security, ... not [being] quite able to keep up with expenses, [and] the deeply suffocating feelings of being betrayed.”

He shared with me how his priesthood leader “felt impressed to [ask him] to prayerfully consider what [more he could do for his former wife and children].” With permission, I share a part of his email:

“I [first] thought the [money] I gave up in the divorce decree was more than generous, but my branch president encouraged me to fast and pray about it. ...

“Initially, I struggled with the idea of further restitution. Since my sins weren’t financial, I wondered what a ‘generous restitution’ truly meant ... [but] I soon realized it wasn’t just about money.

“My priesthood leaders met with [my former wife] and my children and realized they were still struggling and hadn’t healed. ...

“My new goal was to move forward with faith. ... I simply expressed my desire to help with no strings attached. ... I decided to [send my former wife a specific amount] per paycheck, which was a significant portion of my net pay. Just before making the first payment, the Lord [impressed upon my mind that I needed] to pay [twice that amount].

“I’ve learned that restitution isn’t just about money. It’s about humbly dedicating my life to the Lord. ... The money is to help replace what I took from my family due to my poor choices. It’s about making and keeping promises without expecting anything in return and helping her not worry about bills so she can seek the Spirit.”

Your efforts to restore what you have broken may have nothing to do with money, but as you humbly counsel with the Lord, you may find there is more you can do.

Divine Approval by Degrees

As you seek the Lord’s forgiveness, be patient as you wait upon His full approval. Consider this

ta sähköpostiviestin henkilöltä, joka oli tekemässä parannusta ja halusi palata kirkkoon. Hänen entinen vaimonsa kärsi yhä heidän ”iankaikkisen avioliittonsa menettämisestä, [vaikeuksista lasten kanssa], taloudellisen turvallisuuden menettämisestä, – – siitä, ettei [pystynyt] aivan selviytymään kuluista, [ja] syvästi tukahduttavasta petetyksi tulemisen tunteesta.”

Mies kertoi minulle, kuinka hänen pappeusjohtajansa ”tunsi innoitusta [pyytää häntä] rukoillen miettimään, mitä [muuta hän voisi vielä tehdä entisen vaimonsa ja lastensa hyväksi]”. Hänen luvallaan luen osan hänen sähköpostiviestistään:

”Ajattelin [ensin], että [rahat], joista luovuin avioeropäätöksen yhteydessä, olivat enemmän kuin anteliaita, mutta seurakunnanjohtajani kannusti minua paastoamaan ja rukoilemaan asiasta. – –

Aluksi minun oli vaikea ajatella mitään lisäkorvausta. Koska syntyni eivät liittyneet taloudellisiin asioihin, mietin, mitä ’antelias hyvitys’ todella tarkoitti, [mutta] pian tajusin, ettei kyse ollut vain rahasta.

Pappeusjohtajani tapasivat [entisen vaimoni] ja lapseni ja ymmärsivät, että heillä oli yhä vaikeuksia eivätkä he olleet kokeneet parantumista.

– –

Uusi tavoitteeni oli kulkea eteenpäin uskossa. – – Ilmaisin yksinkertaisesti haluni auttaa ilman ehtoja. – – Päätin [lähettää entiselle vaimolleni tietyn summan] kustakin palkasta, ja se oli merkittävä osa nettopalkastani. Juuri ennen ensimmäisen maksun suorittamista Herra [painoi mieleeni, että minun piti] maksaa [kaksinkertainen summa].

Olen oppinut, että hyvittämisessä ei ole kyse vain rahasta. Kyse on siitä, että omistan nöyrästi elämäni Herralle. – – Rahat auttavat sen korvaamisessa, mitä olen vienyt perheeltäni huonojen valintojeni vuoksi. Kyse on siitä, että annan lupauksia ja pidän ne odottamatta mitään vastineeksi ja autan entistä vaimoani olemaan huolehtimatta laskuista, jotta hän voi tavoitella Henkeä.”

Pyrkimyksilläsi palauttaa se, minkä olet rikonut, ei ehkä ole mitään tekemistä rahan kanssa, mutta kun nöyrästi neuvottelet Herran kanssa, saatat huomata, että voit tehdä enemmän.

Jumalallinen hyväksyntä vähitellen

Kun pyydät Herran anteeksiantoa, ole kärsivällinen odottaessasi Hänen täyttä hyväksyntään-

scripture:

“They ... humble[d] themselves ... in the depths of humility; and ... did cry mightily to God; yea, even all the day long. ... [But] the Lord was slow to hear their cry because of their iniquities.”

“Nevertheless the Lord did hear their cries, and began ... to ease their burdens; ... and ... they began to prosper by degrees.”

Be patient as the Lord gives you His blessing and approval by degrees.

In the Lord’s time, you will feel His voice telling you, “Let these things trouble you no more.” One day, as you continue to turn to the Savior, your Heavenly Father will take “away the guilt from [your heart], through the merits of his Son.”

Injured and Suffering

For you who have been so unfairly injured by the serious sins of another, I long to share the Savior’s love and compassion, His comfort and peace.

The sadness you have felt, the heartbreak, the loss, the suffocating feeling of betrayal, the upending of your life as you imagined it to be—I give you my absolute assurance, the Savior knows you and loves you. Reach out to Him. He is your comfort and strength; He will send His angels to bear you up. When will your pain be gone, your grief subdued, the unwanted memories forgotten? I do not know. But this I do know: He has the power to bring beauty from the ashes of your suffering.

Our beloved brothers and sisters of Grand Blanc, Michigan, with their undaunted faith in Jesus Christ, with their courage and unselfishness, have received and will, in the weeks and months ahead, abundantly receive of the Savior’s incomparable love and grace.

As you continue to place your trust in Him, your clouds of darkness and anguished sobbing in the night will be transformed into cascading tears of joy and peace in the morning’s light. “Your sorrow shall be turned into joy. ... And your joy no [one] taketh from you.” That moment will come. I testify that it will come.

The atoning love of Jesus Christ can be found in the most difficult situations, but we all constantly need the atoning grace of our Savior. President Dallin H. Oaks has taught: “Because of

sä. Pohdi tätä pyhien kirjoitusten kohtaa:

”Ja he nöyrytyivät aina nöyryyden syvyyksiin asti, ja he huusivat voimallisesti Jumalan puoleen; niin, vieläpä kaiken päivää. [Mutta] Herra oli hidas kuulemaan heidän huutoaan heidän pahuutensa tähden.”

”Kuitenkin Herra kuuli heidän huutonsa ja alkoi – – helpottaa heidän taakkojaan; – – ja – – he alkoivat vähitellen menestyä.”

Ole kärsivällinen, kun Herra antaa sinulle siunauksensa ja hyväksyntänsä vähitellen.

Herran hyväksi näkemänä aikana tunnet Hänen äänensä sanovan sinulle: ”[Älä] enää [anna] näiden asioiden vaivata itseäsi.” Jonakin päivänä, kun jatkat kääntymistä Vapahtajan puoleen, taivaallinen Isäsi ottaa ”[ottaa] syyllisyyden pois [sydäimestäsi] Poikansa ansioiden kautta”.

Loukatut ja kärsivät

Teille, joita toisen ihmisen vakavat synnit ovat niin epäoikeudenmukaisesti loukanneet, haluan jakaa Vapahtajan rakkautta ja myötätuntoa, Hänen lohtuaan ja rauhaansa.

Murhe, jota olette tunteneet, syvä suru, menetys, petetyksi tulemisen tukahduttava tunne, elämänne järkkäminen aiemmista kuvitelmistanne – annan teille ehdottoman vakuutukseni siitä, että Vapahtaja tuntee teidät ja rakastaa teitä. Lähestykää Häntä. Hän on teidän lohtunne ja voimanne. Hän lähettää enkeleitään kantamaan teitä. Milloin on tuskanne poissa, surunne laantunut, ei-toivotut muistonne unohdettu? En tiedä. Mutta tämän tiedän: Hänellä on voima saada kärsimyksenne tuhasta esiin kauneutta.

Rakkaat veljemme ja sisaremme Grand Blancissa Michiganissa ovat osoittaneet lanistumatonta uskoaan Jeesukseen Kristukseen sekä rohkeuttaan ja epäitsekkyytään, ja he ovat saaneet ja tulevat saamaan tulevina viikkoina ja kuukausina runsaasti Vapahtajan vertaansa vailla olevaa rakkautta ja armoa.

Kun edelleen luotatte Häneen, teidän pimeyden pilvenne ja ahdistunut nyyhkytyksenne yöllä muuttuvat ilon ja rauhan pulppuaviksi kyyneliksi aamun valossa.” Tuskanne muuttuu iloksi, – – jota ei kukaan voi teiltä riistää.” Se hetki koittaa. Todistan, että se tulee.

Jeesuksen Kristuksen sovittava rakkaus löytyy vaikeimmissakin tilanteissa, mutta me kaikki tarvitsemme jatkuvasti Vapahtajamme sovittavaa armoa. Presidentti Dallin H. Oaks on opetta-

His atoning experience in mortality, our Savior is able to comfort, heal, and strengthen all men and women everywhere, but I believe He does so only for those who seek Him and ask for His help. The Apostle James taught, 'Humble yourselves in the sight of the Lord, and he shall lift you up' (James 4:10). We qualify for that blessing when we believe in Him and pray for His help."

Elder Robert E. Wells

I received permission from my dear friend and emeritus General Authority Seventy, Elder Robert E. Wells, now 97 years old, to share his experience of more than 60 years ago:

While living in Paraguay in 1960 and employed as an international banker, Robert Wells, then 32 years old, and his wife, Meryl, were each a pilot in two different planes, flying home from Uruguay to Paraguay. Encountering thick clouds, Robert and Meryl lost visual and radio contact with each other. Robert quickly landed, where he learned his wife's plane had crashed. Neither his wife nor the two friends flying with her had survived. His children, at home in Asunción, were ages seven, five, and two.

Elder Wells spoke of his grief:

"Words will forever be inadequate in expressing the pain that swelled within me, consuming my emotions and numbing my senses. Profound tears of sorrow simply wouldn't stop flowing. To make matters worse, as my mind was attempting to deal with the devastating realization of my wife's passing, I found myself experiencing tremendous guilt for feeling I was responsible for the crash."

Robert blamed himself for not having had the plane inspected more thoroughly and for not giving his wife better instrument flying instructions. He felt he was guilty of neglect.

Robert said:

"My mind went into a dark daze. ... I simply existed—[for the sake of the children,] nothing more."

"I ... lost my desire to continue on."

In time, Robert was blessed with a deeply spiritual experience. He recounted:

"One evening, about one year later, while on

nut: "Kuolevaisuudessa kokemansa sovituksen ansiosta Vapahtajamme kykenee lohduttamaan, parantamaan ja vahvistamaan kaikkia miehiä ja naisia kaikkialla, mutta uskon, että Hän tekee niin vain niiden kohdalla, jotka etsivät Häntä ja pyytävät Hänen apuaan. Apostoli Jaakob opetti: 'Nöyrytkää Herran edessä, niin hän on teidät korottava' (Jaak. 4:10). Me olemme oikeutettuja tuohon siunaukseen, kun me uskomme Häneen ja rukoilemme Hänen apuaan."

Vanhin Robert E. Wells

Olen saanut luvan rakkaalta ystävältäni ja täysinpalvelleelta johtavana auktoriteettina toimineelta seitsenkymmeneltä, vanhin Robert E. Wellsiltä, joka nykyään on 97-vuotias, kertoa hänen kokemuksestaan yli 60 vuoden takaa:

Asuessaan Paraguayssa vuonna 1960 ja työskennellessään kansainvälisenä pankkiirina tuolloin 32-vuotias Robert Wells ja hänen vaimonsa Meryl olivat kumpikin lentäjänä kahdessa eri koneessa, ja he lensivät kotiin Uruguaysta Paraguayhin. Lennettyään paksuun pilveen Robert ja Meryl menettivät näkö- ja radioyhteyden toisiinsa. Robert laskeutui nopeasti, ja hän sai kuulla, että hänen vaimonsa kone oli syöksynyt maahan. Hänen vaimonsa ja kaksi tämän kanssa lentänyttä ystävää eivät olleet selvinneet hengissä. Hänen lapsensa kotona Asunciónissa olivat seitsemän-, viisi- ja kaksivuotiaita.

Vanhin Wells kertoi murheestaan:

"Sanat eivät ikimailmassa riitä ilmaisemaan sitä tuskaa, joka paisui sisälläni, kulutti tunteeni ja turrutti aistini. Syvät surun kyynleet eivät yksinkertaisesti lakanneet virtaamasta. Kaiken kukkuraksi, kun mieleni yritti käsitellä vaimoni kuoleman järkyttävää tajuamista, huomasin tuntevani suunnatonta syyllisyyttä tuntiessani olevani vastuussa onnettomuudesta."

Robert syytti itseään siitä, ettei hän ollut tarkastuttanut konetta perusteellisemmin eikä antanut vaimolleen parempia mittarilento-ohjeita. Hän tunsu syyllistyneensä laiminlyöntiin.

Robert kertoi:

"Mieleni vaipui synkkään hämmennykseen. – Olin yksinkertaisesti olemassa – [lasteni tähden,] en mitään muuta.

Minä – – menetin haluni jatkaa."

Aikanaan Robertia siunattiin syvästi hengellisellä kokemuksella. Hän kertoi:

"Eräänä iltana, noin vuosi myöhemmin, ol-

my knees in prayer, a miracle occurred. While praying and pleading to my Heavenly Father, I felt as though the Savior came to my side and I heard an audible voice speaking these words to my soul and to my ears: 'Robert, my atoning sacrifice paid for your sins and your mistakes. Your wife forgives you. Your friends forgive you. I will lift your burden. ...'

"From that moment, the burden of guilt [and despair] was amazingly lifted from me. I had been rescued! I immediately understood the encompassing power of the Savior's Atonement and ... that it applied directly to me. ... I ... experienced light and joy like I had never before known. ... I had been given an unearned gift—the Lord's gift of grace. ... I didn't deserve it—I had done nothing to merit it, but He gave it to me nonetheless."

Brothers and sisters, may we each be "sanctified in Christ by the grace of God, through the shedding of the blood of Christ, ... [becoming] holy, without spot."

I testify of the love, the mercy, and the grace of our Savior and Redeemer. He lives. We are His; we are children of the covenant. As we believe in Him, follow Him, and trust Him, He will lift us from our sorrows and our sins. Then, beyond this mortal life, in our Father's house, we will live with Him forever and ever. In the name of Jesus Christ, amen.

lessani polvistuneena rukoukseen tapahtui ihme. Rukoillessani ja anoessani taivaallista Isääni minusta tuntui kuin Vapahtaja olisi tullut vierelleni ja kuulin äänen puhuvan nämä sanat sieluuni ja korviini: 'Robert, sovitusuhrini on maksanut syntisi ja virheesi. Vaimosi antaa sinulle anteeksi. Ystäväsi antavat sinulle anteeksi. Minä nostan sinun kuormasi. – –'

Siitä hetkestä lähtien syyllisyyden [ja epätoivon] kuorma nostettiin hämmästyttävällä tavalla harteiltani. Minut oli pelastettu! Ymmärsin heti Vapahtajan sovituksen kaiken kattavan voiman ja – että se koski suoraan minua. – – Minä – – koin valoa ja iloa, jollaista en ollut koskaan ennen tuntenut. – – Minulle oli annettu ansaitsematon lahja – Herran armon lahja. – – En ollut ansainnut sitä – en ollut tehnyt mitään ollakseeni sen arvoinen, mutta Hän antoi sen minulle kuitenkin."

Veljet ja sisaret, olkaamme kukin "pyhitettyjä Kristuksessa Jumalan armosta, Kristuksen veren vuodattamisen kautta – – niin että [meistä] tulee pyhiä tahrattomia".

Todistan Vapahtajamme ja Lunastajamme rakkaudesta, armosta ja laupeudesta. Hän elää. Me olemme Hänen. Me olemme liiton lapsia. Kun uskomme Häneen, seuraamme Häntä ja luotamme Häneen, niin Hän nostaa meidät meidän murheistamme ja meidän synneistämme. Sitten tämän kuolevaisen elämän jälkeen Isämme kodissa me asumme Hänen kanssaan aina ja ikuisesti. Jeesuksen Kristuksen nimessä. Aamen.